

Vedel og Willemann, som har modsat sig dette Forslag, og af de tre særlig tilforordnede fra Sønderjylland har de to, Hr. Refshauge, Medlem af dette Ting, og Hr. Vagtmeister Larsen, modsat sig det. Jeg sad jo i det sønderjydske Udvalg, som behandlede og delvis udarbejdede det vedkommende Forslag, og det er min Opfattelse af de Forhandlinger, der fandt Sted — det var jo under Ministeriet Zahle —, at den daværende Regering med fuld Tilslutning fra samtlige Partier paa Rigsdagen handlede ud fra den Betragtning, at det gjaldt at sikre sig de bedst mulige Kræfter her i Kongeriget for Gennemførelsen af den danske Administration i Sønderjylland. Fra Historien kender vi jo den bedrøvelige Kendsgerning, at den danske Administration i Sønderjylland lod ikke lidet tilbage at ønske i Perioden 1850—64. Jeg vil ikke slutte mig til de særdeles haarde Domme, der baade af Samtiden og siden hen er blevet udtalt overfor de danske Tjenestemænd i Sønderjylland den Gang; det vil jeg ikke, fordi der var saa mange af dem, som paa en udmærket Maade udfyldte deres Plads, men det lader sig ikke nægte, at der var saarbare Punkter, ikke just paa Grund af Pligtforsømmelse eller deslige, men fordi Stillingerne i Sønderjylland ikke var attraaet i samme Grad som Stillingerne i Kongeriget, og fordi man mange Gange maatte nøjes med saadanne Tjenestemænd, som ikke havde synderlige Avancementsudsigter i Kongeriget, eller som var for unge til at tage den meget vanskelige Opgave op. Da vi nu stod overfor Overtagelsen af Administrationen i Sønderjylland, erkendte baade den daværende Regering og samtlige Repræsentanter for Rigsdagen i det sønderjydske Udvalg, at denne Fejl maatte ikke gøres om, at vi skulde gøre alt, hvad der paa nogen Maade var muligt, for at faa de bedste Kræfter, som overhovedet var af faa, til Sønderjylland.

Nu var det jo givet, at der maatte være væsentlige Betæneligheder for en dansk Tjenestemand med gode normale Avancementsudsigter ved at opgive sin Stilling her og gaa ned til Sønderjylland. Det var jo noget af et Spring ud i Mørket, Forholdene, de gik ind til, var saa overordentlig forskellige fra Forholdene i Kongeriget, det var Forhold, der i mange Henseender stillede andre og større Krav end dem, som kan stilles til danske Tjenestemænd. Jeg skal for det første nævne, at der var Tale om en Befolkning, som aldrig har levet under dansk Administration og under

dansk Lov, thi ogsaa den Gang, da Danmark regerede i Sønderjylland, levede Befolkningen ikke under den danske Lovgivning, men under en særlig Lovgivning. Sønderjylland har i Virkeligheden aldrig været indlemmet i Danmark før i 1920. Her skulde altsaa arbejdes under Overgangsforhold; i den Lovgivning, vi har givet for Sønderjylland, maatte jo ogsaa i mange Henseender de særlige Forhold respekteres, idet der paa rorskellige Omraader vedblivende, i alt Fald foreløbig, maatte gælde lignende Regler som de, der var gældende i den tyske Tid, og idet der var talrige provinsielle Ejendommeligheder og provinsielle Traditioner, der maatte tages Hensyn til. Her maatte det fordes at Tjenestemændene, at de skulde kunne indarbejde sig i to Lovgivninger og i to Administrationssystemer for store Omraaders Vedkommende. Det kan ikke nytte, at Tjenestemændene dernede siger: Den tyske Lovgivning vedkommer ikke os; de maa sætte sig ind i den, fordi de til Dels skal administrere derefter, og fordi de i alt Fald maa kende og tage Hensyn til de Forhold, som raadede, før den danske Overtagelse fandt Sted. Dernæst har de den særlige Opgave at tilpasse sig til en Befolkning, som ikke har været vant til dansk Styre, at lære dens Ejendommeligheder at kende og komme i et godt Forhold til den. Det var en Dadel, som med Rette kunde fremsættes overfor mange af de danske Tjenestemænd i Sønderjylland i Perioden 1850—64, at de betragtede deres Tjeneste som et kort Overgangsstadium og ikke gjorde sig tilstrækkelig Umage med at sætte sig ind i Befolkningens særlige Forhold og at komme i det rette personlige Forhold til den. Deri ligger altsaa betydelige Vanskeligheder. Men dernæst er der sproglige Vanskeligheder. Det gælder ikke overalt, men det gælder for store Deles Vedkommende, at disse Tjenestemænd maa kunne eller, hvis de ikke kan det i Forvejen, hvilket vistnok gjaldt de fleste af dem, maa lære sig saa meget Tysk, at de kan have med den tyske Befolkning at gøre, uden at det volder Vanskeligheder ved Administrationen. Det var altsaa en Række særlige vanskelige Forhold, paa Grund af hvilke der stilledes særlige Krav til de danske Tjenestemænd. Naar man nu vilde naa Formaalet og faa Kræfter, som efter gammel kongeligk Maalestok hørte til de bedste og til dem, som havde gode Udsigter og Fremtid for sig i det hele taget, ja, saa maatte der bydes dem særlige Vilkaar. Man mente nok at kunne regne paa, at Interessen for den nationale Opgave, som utvivlsomt er givet de Tjenestemænd, vi har sendt til Sønder-